

EVROPSKÁ KOMISE
GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN

Krizové řízení v oblasti potravin, zvířat a rostlin
Hygiena potravin

COVID-19 a bezpečnost potravin

Otázky a odpovědi

8. dubna 2020

OBSAH

1. RIZIKO INFEKCE Z POTRAVIN³
 - 1.1. Jaké je riziko infekce onemocněním COVID-19 z potravinářských výrobků?³
 - 1.2. Mohu jako provozovatel potravinářského podniku žádat od svých dodavatelů záruky, pokud jde o onemocnění COVID-19?³
 - 1.3. Jaké je riziko nákazy onemocněním COVID-19 z obalů potravin?³
2. PRODUKCE POTRAVIN³
 - 2.1. Podniká zemědělsko-potravinářské odvětví kroky k zamezení kontaminace potravin, které produkuje nebo distribuuje, tímto virem?³
 - 2.2. Omezení volného pohybu osob může bránit kontrolám uplatňování hygienických opatření v potravinářských podnicích. Ohrožuje to bezpečnost potravin obecně?⁴
 - 2.3. Co se stane, když se onemocněním COVID-19 nakazí zaměstnanec potravinářského podniku?⁴
 - 2.4. V důsledku problémů s distribucí by mohl nastat nedostatek dezinfekčních prostředků na ruce. Jak lze tuto situaci řešit v potravinářském podniku?⁵
 - 2.5. Jak mohu jako provozovatel potravinářského podniku chránit své zaměstnance před nakažením?⁶
3. POTRAVINY V OBCHODECH⁶
 - 3.1. Mohu se nakazit kvůli tomu, že s potravinami manipulovali lidé, kteří možná byli nakaženi?⁶
 - 3.2. Jak mohu jako maloobchodník chránit sám sebe a své zákazníky před nákazou od jiných lidí v mém obchodě?⁶
4. POTRAVINY DOMA⁷
 - 4.1. Mohu se nakazit konzumací některých potravin?⁷
 - 4.2. Můžeme my sami doma něco udělat pro to, abychom minimalizovali veškeré možné riziko spojené s přenosem viru způsobujícího onemocnění COVID-19 z potravin?⁸
 - 4.3. A co krmivo pro moje domácí zvíře? Jaké je riziko, že se moje domácí zvíře nakazí onemocněním COVID-19 z krmiva?⁹
5. DOPORUČENÍ ČLENSKÝCH STÁTŮ⁹
6. DALŠÍ ZDROJE INFORMACÍ¹²

1. RIZIKO INFEKCE Z POTRAVIN

1.1. Jaké je riziko infekce onemocněním COVID-19 z potravinářských výrobků?

Navzdory velkému rozsahu této pandemie nebyl dosud hlášen žádný přenos onemocnění COVID-19 prostřednictvím konzumace potravin. Proto, jak uvedl Evropský úřad pro bezpečnost potravin¹, neexistuje žádný důkaz, že potraviny představují ve vztahu k onemocnění COVID-19 riziko pro veřejné zdraví. Za hlavní způsob přenosu onemocnění COVID-19 se považuje přenos z jedné osoby na druhou, zejména kapénkami z dýchacích cest, když nakažená osoba kýchá, kašle nebo vydechuje.

1.2. Mohu jako provozovatel potravinářského podniku žádat od svých dodavatelů záruky, pokud jde o onemocnění COVID-19?

Ne. Osvědčení o „neexistenci viru“ nelze odůvodnit, jelikož neexistuje žádný důkaz, že potraviny představují ve vztahu k onemocnění COVID-19 riziko pro veřejné zdraví. Jakákoli žádost o takové záruky je tudíž nepřiměřená, a proto je nepřijatelná.

1.3. Jaké je riziko nákazy onemocněním COVID-19 z obalů potravin?

Ačkoli nedávná studie² prokázala, že původce onemocnění COVID-19 (SARS-CoV-2) přetrvává v experimentálních podmínkách (např. řízená relativní vlhkost a teplota) až 24 hodin na lepence a až několik dní na tvrdých površích, jako je ocel a plasty, neexistují žádné důkazy o tom, že kontaminovaná balení, která byla vystavena různým podmínkám prostředí a různým teplotám, přenášejí infekci. Aby se však vyřešily obavy, že virus vyskytující se na kůži by mohl být schopen přenosu do dýchacího systému (například dotknutím se obličeje), osoby, které nakládají s obaly, včetně spotřebitelů, by měly dodržovat pokyny orgánů v oblasti veřejného zdraví týkající se správné hygienické praxe, včetně pravidelného a účinného mytí rukou.

2. PRODUKCE POTRAVIN

2.1. Podniká zemědělsko-potravinářské odvětví kroky k zamezení kontaminace potravin, které produkuje nebo distribuuje, tímto virem?

Produkcí potravin v EU již upravují přísná hygienická pravidla a jejich provádění podléhá úředním kontrolám. Všechny potravinářské podniky je musí uplatňovat. Hygienické kontroly, které musí provozovatelé potravinářských podniků provádět, mají zabránit kontaminaci potravin jakýmkoli patogenními původci, a proto budou mít rovněž za cíl zabránit i kontaminaci potravin virem způsobujícím onemocnění COVID-19. Pravidelná školení v potravinářských podnicích týkající se všech těchto

1 <https://www.efsa.europa.eu/en/news/coronavirus-no-evidence-food-source-or-transmission-route>

2 <https://www.nejm.org/doi/pdf/10.1056/NEJMc2004973?articleTools=true>

požadavků jsou povinná, aby lidé pracující v potravinářském průmyslu věděli, jak pracovat hygienicky.

U správné hygienické praxe, která se vyžaduje ve všech fázích produkce potravin, má obzvláštní význam čištění a případně dezinfekce zařízení a vybavení pro výrobu potravin mezi jednotlivými výrobními šaržemi, zamezení křížové kontaminaci mezi různými kategoriemi potravin a potravinami v různých fázích procesu (např. syrové versus vařené potraviny), osobní hygiena, jako je mytí a dezinfekce rukou, nošení rukavic a masek, pokud se vyžaduje, používání speciálních hygienických oděvů a bot, nebo požadavek zůstat doma (nechodit do práce), pokud má pracovník příznaky onemocnění.

Kromě toho by nyní měly potravinářské podniky omezit své vnější kontakty, například s dodavateli nebo nákladními automobily, na absolutně nezbytné minimum a udržovat si odstup od řidičů.

2.2. Omezení volného pohybu osob může bránit kontrolám uplatňování hygienických opatření v potravinářských podnicích. Ohrožuje to bezpečnost potravin obecně?

I když jsou úřední kontroly součástí bezpečného potravinového řetězce, stávající omezení (včetně možného odložení některých úředních kontrol na základě rizik) nejsou považována za omezení ovlivňující bezpečnost potravin, která v první řadě závisí na úsilí všech aktérů potravinového řetězce od zemědělce až ke spotřebiteli, přičemž primární odpovědnost mají provozovatelé potravinářských podniků. Bezpečnost potravin se především zajišťuje pomocí preventivních opatření (správná hygienická praxe). Provozovatelé potravinářských podniků musí prokázat, že tato preventivní opatření během produkce potravin vždy fungují a že jsou účinná, a to pomocí kontrol a testování jejich výrobního procesu a potravin (tzv. vlastní kontroly). Tyto vlastní kontroly pak zase kontrolují orgány odpovědné za bezpečnost potravin. I v případě, že by omezení volného pohybu osob mohlo ovlivnit způsob provádění úředních kontrol, nemá vliv na bezpečnost produkovaných potravin.

V tomto ohledu přijala Komise nařízení³ umožňující členským státům provádět kontroly způsobem, který je slučitelný s omezeními pohybu s cílem omezit šíření onemocnění COVID-19, s použitím vhodných záruk, aby bezpečnost potravin nebyla ohrožena. Tato opatření se použijí po dobu dvou měsíců a budou poté upravena na základě informací od členských států.

2.3. Co se stane, když se onemocněním COVID-19 nakazí zaměstnanec potravinářského podniku?

V potravinářském průmyslu byly zavedeny zvláštní protokoly za účelem ochrany zdraví zaměstnanců. Tato opatření doplňují obvyklé postupy v

3 Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/466 o dočasných opatřeních pro omezení rizik pro zdraví lidí, zvířat a rostlin a pro dobré životní podmínky zvířat během určitých závažných narušení kontrolních systémů členských států v důsledku onemocnění koronavirem (COVID-19) (Úř. věst. L 98, 31.3.2020, s. 30).

oblasti hygieny potravin a bezpečnostní postupy pro pracovníky a přizpůsobují se možnostem v praxi. Zahrnují omezení fyzického kontaktu v práci, použití plexiskla, pokud nelze dodržet odstup, zákaz kontaktu mezi řidiči nákladních automobilů a potravinářským podnikem, dostupnost většího množství prostředků k dezinfekci rukou, práci na směny s cílem zajistit, aby v podniku nebylo přítomno více pracovníků, než je nezbytně nutné, nebo pokud možno práci z domova. Na základě v současnosti platných zvláštních doporučení pro onemocnění COVID-19 musí každá osoba vykazující příznaky COVID-19 zůstat doma, aby se zabránilo šíření viru.

I v případě, kdy by lidé mohli být nakaženi, aniž jsou (ještě) nemocní (asymptomatictí nosiči viru), minimalizují stávající právní předpisy riziko, že se částice viru dostanou do styku s potravinami, jelikož každá osoba pracující v prostorách, kde se manipuluje s potravinami, musí dodržovat vysoký stupeň osobní hygieny, včetně používání vhodných, čistých a v nezbytných případech ochranných oděvů, a neustále uplatňovat správnou hygienickou praxi (pravidelné mytí rukou, nepřípustnost nehygienického chování, jako je kýchání a kašel, při výrobě potravin nebo manipulaci s nimi apod.).

Máme všechny důvody se domnívat, že stávající hygienická opatření jsou proti onemocnění COVID-19 stejně účinná jako u ostatních mikrobiologických rizik⁴. Kromě toho by potravinářské podniky měly v případě potřeby a na základě rizika zavést dodatečná hygienická opatření, především v případě, že některý zaměstnanec byl pozitivně testován na tento virus. Tato opatření spolu se skutečností, že není známo, že by potraviny byly zdrojem přenosu, poskytují jistotu ohledně bezpečnosti produkce potravin.

2.4. V důsledku problémů s distribucí by mohl nastat nedostatek dezinfekčních prostředků na ruce. Jak lze tuto situaci řešit v potravinářském podniku?

Právní předpisy EU v oblasti bezpečnosti potravin vyžadují, aby všichni provozovatelé potravinářských podniků zajistili, že zaměstnanci budou dodržovat přiměřená hygienická opatření. Patří k nim časté mytí rukou mýdlem. Pokud je nutná další dezinfekce, musí být použita podle pokynů. V případě nedostatku budou místní orgány odpovědné za bezpečnost potravin tyto otázky posuzovat případ od případu a mohou pomoci podnikům najít alternativní bezpečná řešení, aby byla bezpečnost potravin nadále zajištěna. Sem by mohlo patřit používání alternativních produktů nebo častější mytí rukou mýdlem.

4 https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Environmental-persistence-of-SARS-CoV-2-virus-Options-for-cleaning2020-03-26_0.pdf

2.5. Jak mohu jako provozovatel potravinářského podniku chránit své zaměstnance před nakažením?

Provozovatelé potravinářských podniků musí zaměstnance školit o tom, jak řádně používat osobní ochranné prostředky, a připomínat jim, jak důležité je dodržovat pokyny o osobní hygieně a omezení fyzického kontaktu během přestávek v práci.

3. POTRAVINY V OBCHODECH

3.1. Mohu se nakazit kvůli tomu, že s potravinami manipulovali lidé, kteří možná byli nakaženi?

Podle úřadů pro bezpečnost potravin v členských státech EU je velmi nepravděpodobné, že byste se mohli onemocněním COVID-19 nakazit prostřednictvím manipulace s potravinami. Evropský úřad pro bezpečnost potravin kromě toho uvedl, že v současné době neexistuje žádný důkaz o tom, že potraviny jsou pravděpodobným zdrojem nebo cestou přenosu tohoto viru⁵.

V současné době nejsou k dispozici žádné informace o tom, zda se virus způsobující onemocnění COVID-19 může vyskytovat v potravinách, přežít v nich a nakazit lidi. Zároveň dodnes neexistují žádné důkazy nasvědčující tomu, že nějaká potravina byla zdrojem nebo přenašečem infekce, přičemž není pochyb o tom, že lidé, kteří jsou v současné době nemocní, byli nakaženi kontaktem s jinými nakaženými osobami.

Teoreticky, stejně jako v případě jakékoli kontaktní plochy kontaminované nakaženou osobou, ať jde o kliku u dveří, nebo o jinou plochu, by potraviny mohly rovněž způsobit nepřímou kontaminaci tím, že se jich člověk dotkne. Proto by všichni měli dodržovat doporučení orgánů v oblasti veřejného zdraví, pokud jde o mytí rukou.

Maloobchodníci jsou si vědomi hygienických požadavků při manipulaci s potravinami. Pracovníci, kteří musí manipulovat s potravinami (například bourání masa, krájení masa nebo mléčných výrobků, čištění ryb, balení ovoce a zeleniny), nosí rukavice a často je vyměňují nebo si často myjí ruce.

Svou úlohu by měli hrát i spotřebitelé. Obecně správná hygienická praxe vyžaduje, aby zákazníci v obchodech nesahali na jiné potraviny, než které mají v úmyslu koupit, aby se zabránilo kontaminaci jakýmkoli patogenním původcem, který by se mohl vyskytovat na jejich rukou.

3.2. Jak mohu jako maloobchodník chránit sám sebe a své zákazníky před nákazou od jiných lidí v mém obchodě?

Ujistěte se, že postupy týkající se hygieny a čištění jsou aktuální, a zajistěte jejich přísné dodržování, včetně jasné komunikace o pravidlech chování

5 <https://www.efsa.europa.eu/en/news/coronavirus-no-evidence-food-source-or-transmission-route>

spotřebitelů v oblasti hygieny. Maloobchodníkům se rovněž doporučuje, aby řídili vstupy externích dodavatelů výrobků a služeb (úklid atd.).

Vzhledem k tomu, že virus způsobující onemocnění COVID-19 je odolný zejména na hladkých inertních površích, jako jsou plasty a korozivzdorná ocel, doporučuje se maloobchodníkům tyto plochy často čistit. Jedná se například o nákupní vozíky nebo příruční scannery. Měly by se pravidelně dezinfikovat košíky. Maloobchodníci mohou rovněž vyzvat zákazníky, aby si nosili své vlastní nákupní tašky.

Jak požadovala řada orgánů, je třeba zajistit bezpečnou fyzickou vzdálenost mezi osobami podle doporučení orgánů v oblasti veřejného zdraví, například vyznačit určité odstupy na podlaze a omezit počet osob přítomných ve vašem obchodě ve stejnou dobu. Maloobchodníci také mohou spotřebitelům doporučit, aby k dodržení této vzdálenosti používali nákupní vozíky.

Je třeba vyvarovat se ochutnávek potravin pro účely propagačních kampaní.

Pokud to dodávky umožňují, mohou maloobchodníci zvážit poskytnutí dezinfekčních prostředků nebo dezinfekčních ubrousků na ruce u vchodu a/nebo dokonce distribuovat jednorázové rukavice⁶, když se lidé v obchodech potřebují dotýkat nebalených potravin (např. ovoce nebo zeleniny). Pokud maloobchodníci poskytují hygienické prostředky, musí trvat na tom, aby je zákazníci využívali, a u jednorázových rukavic zajistit jejich vhodnou likvidaci.

Pokud je nutná osobní obsluha a není možné udržet bezpečnou vzdálenost mezi lidmi, doporučuje se umístit mezi pokladní a zákazníky (např. na pokladnách u východu) skleněné nebo plexisklové přepážky a vyzývat k placení debetní/kreditní kartou, pokud možno bezkontaktní, namísto hotovosti. Doporučuje se také pravidelná dezinfekce terminálu pro platby kartou, jakož i dopravníkového pásu u pokladny.

4. POTRAVINY DOMA

4.1. Mohu se nakazit konzumací některých potravin?

Podle úřadů pro bezpečnost potravin v členských státech EU je velmi nepravděpodobné, že byste se mohli onemocněním COVID-19 nakazit prostřednictvím manipulace s potravinami. Evropský úřad pro bezpečnost potravin kromě toho uvedl, že v současné době neexistuje žádný důkaz o tom, že potraviny jsou pravděpodobným zdrojem nebo cestou přenosu viru způsobujícího onemocnění COVID-19⁷.

V současné době nejsou k dispozici žádné informace o tom, zda se virus způsobující onemocnění COVID-19 může vyskytovat v potravinách, přežít v

6 Jsou-li rukavice používány správně, pomáhají rovněž chránit vaše ovoce a zeleninu před kontaminací způsobenou manipulací ze strany zákazníků. V některých členských státech je používání jednorázových rukavic u ovoce a zeleniny v supermarketu je už dlouho zavedeno a zákazníci je podporují.

7 <https://www.efsa.europa.eu/en/news/coronavirus-no-evidence-food-source-or-transmission-route>

nich a nakazit lidi. Navzdory velkému rozsahu pandemie COVID-19 nebyl dosud hlášen žádný přenos onemocnění COVID-19 prostřednictvím konzumace potravin. Proto neexistuje žádný důkaz, že potraviny představují ve vztahu k onemocnění COVID-19 riziko pro veřejné zdraví.

Za hlavní způsob přenosu onemocnění COVID-19 se považuje přenos z jedné osoby na druhou, zejména kapénkami z dýchacích cest, když nakažená osoba kýchá, kašle nebo vydechuje.

4.2. Můžeme my sami doma něco udělat pro to, abychom minimalizovali veškeré možné riziko spojené s přenosem viru způsobujícího onemocnění COVID-19 z potravin?

Ano.

Zprv je velmi důležité umýt si před nákupem a po něm pečlivě ruce (viz instrukce ECDC o účinném mytí rukou⁸) mýdlem a teplou vodou, protože tím chráníte sebe i ostatní.

Stejně důležité je přísně dodržovat ve vaší kuchyni hygienická pravidla, která vás obvykle chrání před otravou potravinami.

Potraviny řádně skladujte (je třeba zamezit jakémukoli kontaktu mezi potravinami konzumovanými za syrova a vařeným jídlem), před jejich uskladněním odstraňte vnější obal (například papírový vnější obal potravin, které jsou zabaleny ještě ve vnitřním plastovém obalu) a zároveň sledujte klíčové informace, jako je maximální doba spotřeby.

Systematicky omývejte ovoce a zeleninu čistou vodou, zejména pokud nemají být vařeny (COVID-19 vaření nepřežije).

Vyhněte se kontaminaci kuchyňským nádobím a náčiním (nože, talíře atd.) a mezi jejich použitím pro různé složky potravin je pečlivě umývejte čisticími prostředky.

Dodržujte pokyny pro vaření (čas, teplota) u potravin určených ke spotřebě v tepelně upraveném stavu.

Před zahájením přípravy nebo vaření pokrmů i potom si umyjte ruce teplou vodou a mýdlem.

Chladnička a kuchyňské povrchy by se měly pravidelně a častěji čistit.

Kvůli opatřením proti onemocnění COVID-19 byste neměli zapomenout na klasická pravidla, jež mají zabránit otravě potravinami, když vaříte doma, která jsou stále platná a chrání vás před nemocemi z jídla, které by ještě více zatížily zdravotnická zařízení.

8 <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/poster-effective-hand-washing>

4.3. A co krmivo pro moje domácí zvíře? Jaké je riziko, že se moje domácí zvíře nakazí onemocněním COVID-19 z krmiva?

Stejně jako u potravin pro lidi nebyl dosud hlášen žádný přenos onemocnění COVID-19 na zvířata prostřednictvím konzumace krmiva pro domácí zvířata (viz bod 1.1 výše). To platí i pro krmiva pro hospodářská zvířata. Stejně jako je tomu u potravin určených k lidské spotřebě, je velmi nepravděpodobné, že byste se mohli onemocněním COVID-19 nakazit při manipulaci s krmivem pro domácí zvířata. Doporučení pro nakládání s obaly od krmiv pro domácí zvířata jsou stejná jako doporučení pro manipulaci s jakýmkoli jinými obaly (viz bod 1.3 výše).

5. DOPORUČENÍ ČLENSKÝCH STÁTŮ

Rakousko

<https://www.bmlrt.gv.at/land/produktion-maerkte/coronavirus-landwirtschaft.html>
<https://www.sozialministerium.at/Informationen-zum-Coronavirus/Coronavirus---Aktuelle-Maßnahmen.html>
<https://www.wko.at/service/aussenwirtschaft/coronavirus-wirtschaftskammer-als-anlaufstelle.html>
<https://www.bmlrt.gv.at/wasser/nutzung-wasser/wasserversorgung/coronavirus-lebensmittel-und-wasser.html>

Belgie

<https://www.info-coronavirus.be/>
<http://www.afsca.be/professionnels/publications/communications/coronavirus.asp>

Bulharsko

https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2020/04/01/vprosi_i_otgovori_new_7.doc
<https://www.mh.government.bg/bg/informaciya-za-grazhdani/informaciya-otnosno-noviya-koronavirus-2019-ncov/>
http://www.babh.government.bg/bg/Page/ukazanie_kym_biznesoperatorite/index/ukazanie_kym_biznesoperatorite/COVID19%20Указан
<http://corhv.government.bg/?cat=28>
<http://www.babh.government.bg/userfiles/files/covid-19/20%20D0%BA%D1%8A%D0%BC%20%20D0%B1%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%20%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%20%D0%B2%20%D1%81%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%20%E2%80%9C%D0%A5%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8.doc>

Chorvatsko

<https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/pitanja-i-odgovori-o-bolesti-uzrokovanoj-novim-koronavirusom/>
[https://vlada.gov.hr/?id=28862&pregled=1&datum=Fri%20Feb%2028%202020%2018:03:29%20GMT+0100%20\(Central%20European%20Standard%20Time\)](https://vlada.gov.hr/?id=28862&pregled=1&datum=Fri%20Feb%2028%202020%2018:03:29%20GMT+0100%20(Central%20European%20Standard%20Time))
<https://zdravlje.gov.hr/koronavirus-i-mjere-prevencije/4952>
<https://www.koronavirus.hr/>

Kypr

<https://www.pio.gov.cy/coronavirus>
<https://www.pio.gov.cy/coronavirus/en/index.html>

Česko

České telefonní číslo pro záležitosti týkající se COVID-19: 1212

<https://koronavirus.mzcr.cz/>
<http://www.szu.cz/>
<https://www.bezpecnostpotravin.cz/covid-19-informace-doporuceni-hygienicka-opatreni-bezpecnost-potravin.aspx>

<https://www.mvcr.cz/clanek/coronavirus-informace-mv.aspx>
<https://www.szpi.gov.cz/docDetail.aspx?docid=2264030&docType=ART&nid=13139> .

Dánsko

[https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Coronavirus-\(COVID-19\).aspx](https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Coronavirus-(COVID-19).aspx)

Estonsko

<https://www.terviseamet.ee/et/uuskoroonaviirus>
<https://vet.agri.ee/et/uudised/viiruse-tokestamise-juhised-toidukaitlejatele-ja-loomapidajatele>
<https://www.kriis.ee/en/basic-needs-food-medicinal-products-cash-communications-electricity-heating-and-fuel>

Finsko

<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/koronavirus-covid-19/> (ve finštině)
<https://www.ruokavirasto.fi/sv/teman/coronaviruset-covid-19/> (ve švédštině)

Francie

<https://www.anses.fr/fr/content/coronavirus-alimentation-courses-nettoyage-les-recommandations-de-1%E2%80%99anses>
<https://www.anses.fr/fr/content/covid-19-pas-de-transmission-par-les-animaux-d%E2%80%99%C3%A9levage-et-les-animaux-de-compagnie-0>
<https://agriculture.gouv.fr/covid-19-faq-alimentation-securite-sanitaire-et-protection-animale>
<https://agriculture.gouv.fr/covid-19-informations-sur-les-secteurs-du-ministere-de-lagriculture-et-de-lalimentation>

Německo

https://urldefense.com/v3/https://www.bfr.bund.de/en/can_the_new_type_of_coronavirus_be_transmitted_via_food_and_objects_-_244090.html :!!DOxrgLBm!T1tzipFXL4D6DtXOLBLiGgTNWW9CMqZAjiP1SRFgquiLELax7JqQPt4-rxHgr4oO06gbv9iU\$
<https://www.bmel.de/DE/Ministerium/Texte/corona-virus-faq-fragen-antworten.html>

Řecko

<http://www.efet.gr/index.php/el/enimerosi/deltia-typou/news-other-cat/item/4912-trofima-kai-koronoios-mas-rotate-sas-apantame>
<http://www.efet.gr/index.php/el/enimerosi/deltia-typou/news-other-cat/item/4904-enimerosi-katanaloton-kai-epixeiriseon-trofimon-o-neos-koronoios-sars-cov-2-ta-trofima-ta-metra-profylaksis>
<http://www.efet.gr/index.php/el/enimerosi/deltia-typou/news-other-cat/item/4906-anavoli-ekpaideftikon-programmaton-epitheoriton-kai-eksetaseon-xeiriston-trofimon>
<http://www.efet.gr/index.php/el/enimerosi/deltia-typou/news-other-cat/item/4907-anastoli-aftoprosopis-synallagis-me-to-koino>
<http://www.efet.gr/index.php/el/enimerosi/deltia-typou/kiroseis-cat/item/4909-anastoli-ypoxreosis-plieromis-prostimon>
<https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/covid-19-asfali-trofima.pdf>

Maďarsko

<https://koronavirus.gov.hu/>
<https://portal.nebih.gov.hu/koronavirus>

Irsko

<https://www.fsai.ie/faq/coronavirus.html>

Itálie

<http://www.salute.gov.it/portale/nuovocoronavirus/dettaglioFaqNuovoCoronavirus.jsp?lingua=italiano&id=228#4>

Lotyšsko

<https://www.zm.gov.lv/partikas-un-veterinarais-dienests/statiskas-lapas/covid-19-aktualitates?id=19855#jump>
[Aktuální informace o COVID-19 na internetových stránkách ministerstva zemědělství \(LV\)](#)
[Informace a telefonní linka pro COVID-19 na stránkách kabinetu ministrů \(EN\)](#)
[Usnesení ministra zemědělství Lotyšské republiky č. 39 o dodatečných pravidlech pro nakládání s potravinami během nouzového stavu, přijato dne 20. března 2020 \(EN\)](#)
[Usnesení ministra hospodářských věcí č. 1-6.1/2020/55 \(LV\)](#)
[Nařízení vlády Lotyšské republiky č. 103 k vyhlášení nouzového stavu, přijato dne 12. března 2020 \(EN\)](#)

Litva

<https://vmvt.lt/aktualu-verslui-karantino-metu>

Lucembursko

<https://securite-alimentaire.public.lu/fr/consommateur/ConseilConsommateur/CORONAVIRUS-Questions-reponses.html>
<https://securite-alimentaire.public.lu/fr/consommateur/ConseilConsommateur/CORONAVIRUS-Questions-reponses/covid19-livraison-domicile.html>
<https://securite-alimentaire.public.lu/fr/professionnel/Coronavirus-SARS-CoV-2-questions-reponses.html>
<https://securite-alimentaire.public.lu/dam-assets/fr/publications/link-liste/professionnel/F-183-00-professionnels.pdf>
<https://securite-alimentaire.public.lu/dam-assets/fr/publications/link-liste/general/F-182-CORONAVIRUS-SARS-CoV-2.pdf>

Malta

<https://deputyprimeminister.gov.mt/en/environmental/Pages/Home-Page.aspx>
<https://agriculture.gov.mt/en/vrd/Pages/home.aspx>

Nizozemsko

<https://www.nvwa.nl/nieuws-en-media/actuele-onderwerpen/corona>
<https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19>
<https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/vragen-antwoorden>
<https://www.voedingscentrum.nl/nl/thema/coronavirus-voeding.aspx>

Polsko

<https://gis.gov.pl/aktualnosci/qa-dotyczace-zywnosci-i-koronawirusa/>
<https://www.wetgiw.gov.pl/inspekcja-weterynaryjna/zalecenia-dla-producentow-zywnosci-w-zwiazku-z-koronawirusem>

Portugalsko

<https://covid19estamoson.gov.pt>
<https://www.asae.gov.pt/espaco-publico/destaques/pode-o-novo-tipo-de-coronavirus-ser-transmissivel-atraves-da-comida.aspx>
<https://www.portugal.gov.pt/pt/gc22/comunicacao/noticia?i=covid-19-regras-para-uma-alimentacao-segura&fbclid=IwAR36I7WzkZ5p39aOX-linxmrQ7PH8AOPcUNUDGHfNeY1NUcNom4Vt1m3yd8>
<https://www.sns.gov.pt/noticias/2020/03/20/covid-19-orientacoes-na-area-da-alimentacao/https://nutrimento.pt/noticias/covid-19-orientacoes-na-area-da-alimentacao/>
<https://nutrimento.pt/activeapp/wp-content/uploads/2020/03/Alimentac%CC%A7a%CC%83o-e-COVID-19.pdf>

Rumunsko

<http://www.ansvsa.ro/wp-content/uploads/2020/03/Recomandari-ANSVSA-COVID-19.pdf>
<http://www.ansvsa.ro/wp-content/uploads/2020/03/Recomandari-fermieri-v2.pdf>
<http://www.ansvsa.ro/blog/recomandari-privind-aplicarea-unor-masuri-suplimentare-pentru-reducerea-riscului-de-contaminare-cu-covid-19-la-nivelul-unitatilor-de-vanzare-cu-amanuntul/>
<http://www.ansvsa.ro/wp-content/uploads/2020/03/Recomandari-ANSVSA-pentru-operatori-si-consumatori.pdf>
<http://www.ms.ro/>

Slovensko

http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=4132:covid-19-zavery-z-ustredneho-krizoveho-tabu-sr-povinnos-nosenia-ruok-na-verejnosti-zatvorenie-obchodov-v-nedeu-lyleneny-nakupny-as-pre-seniorov-a-pod&catid=250:koronavirus-2019-ncov&Itemid=153
<http://www.svps.sk>
<https://www.uksup.sk/sk/covid-19>

Slovinsko

<https://www.gov.si teme/koronavirus/>
<https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>

Španělsko

<https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/home.htm>
http://www.aecosan.msssi.gob.es/AECOSAN/web/noticias_y_actualizaciones/noticias/2020/coronavirus.htm

Švédsko

<https://www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/bakterier-virus-parasiter-och-mogelsvampar/1/coronavirus>

6. DALŠÍ ZDROJE INFORMACÍ

ECDC

<https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china/questions-answers>

EFSA

<https://www.efsa.europa.eu/fr/news/coronavirus-no-evidence-food-source-or-transmission-route>

Island

[FAQ: COVID-19 a potraviny](#)

[FAQ: COVID-19 a zvířata](#)

<https://www.covid.is/english>

<https://www.covid.is/sub-categories/food-pets-and-animals>

<https://www.covid.is/categories/what-is-ban-on-public-events>

Norsko

[Utbrudd av koronavirus | Mattilsynet](#)

Organisation Internationale des Epizooties

<https://www.oie.int/fr/expertise-scientifique/informations-specifiques-et-recommandations/questions-et-reponses-sur-le-nouveau-coronavirus2019/>

Švýcarsko

<https://www.blv.admin.ch/blv/de/home/das-blv/auftrag/one-health/coronavirus.html>

<https://www.blv.admin.ch/blv/fr/home/das-blv/auftrag/one-health/coronavirus.html>

<https://www.blv.admin.ch/blv/it/home/das-blv/auftrag/one-health/coronavirus.html>

Spojené království

<https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-guidance-for-food-businesses/guidance-for-food-businesses-on-coronavirus-covid-19>

Světová zdravotnická organizace (viz Les êtres humains peuvent-ils contracter la COVID-19 à partir d'une source animale ?)

<https://www.who.int/fr/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/q-a-coronaviruses>